

سابقه سریال سازی لااقل به دهه ۵۰ میلادی بازمی گردد و تجربه هایی وجود دارد که سازندگان
چطور از پس بحران ها برآمده یا اصلا بحران ها را وارد متن درام کرده اند تا به نوعی با برداشتن
دیوار چهارم از پیش روی مخاطب و مشارکت دادن او در فهم بحران در متن داستان، هم از
پس تولید سریال خود بر بیایند و هم مخاطب حس نکند که از چیزی محروم شده است

کرونا تکان مان داده است یا ما سریال سازی را در بحران کرونا مدیریت کرده ایم؟

کرونا و مصائب سریال سازی

داود میرباقری در پشت صحنه سریال «اسلامان»

راهِ های مبارزه سریالی با کرونا

کوتاه شدن زمان تقطیع قسمت های سریال ها:

بررسی زمان بندی هر قسمت سریال های تلویزیونی قبل و بعد از کرونا نشان می دهد که تغییری در زمان ۴۰ تا ۵۰ دقیقه ای قسمت ها ایجاد نشده است. در حالی که این مساله می تواند بر چابکی فرآیند فیلمبرداری و کاهش خطرات آن تاثیر بسزایی داشته باشد.

روی آوردن به قراردادهای کوتاه مدت مثل سریال های

۱۰ قسمتی: بدون شک تولید یک سریال ۴۰ یا ۹۰ قسمتی بر جرئیات برنامه ریزی فیلمبرداری رج زنی تا زمان های آفیش کردن گروه فیلمبرداری اثرگذار است. حرکت به سمت قراردادهای کوتاه مدت چه از جهت اقتصادی و چه از جهت زمانی و چه کاهش خطرات برای عوامل موثر و مفید خواهد بود.

حرکت به سمت تولیدات سبک مانند سوپ اپراها:

متاسفانه پس از دهه ۶۰ که اقتضات مالی ناشی از جنگ تولیدات سبک نمایشی را به تلویزیون تحمیل می کرد، این دست تولیدات مانند دندان خراب، کنده و دور انداخته شدند در حالی که هنوز در تلویزیون های کشورهای جهان، پایگاه ویژه ای دارند و حتی در وی اودی ها به فروش می رسند. نقطه قوت این دست آثار، لوکیشن، فاخر بودن، بزرگی حجم تولید و تجمعات آن نیست، بلکه داستان های کوتاه و عامه پسند که استعداد قصه گویی خاص خود را هم می طلبد، بازوی موثرشان را می سازد. جمع و جور بودن این تولیدات که معمولا در یک دکور ساده اتفاق می افتد، از جهت وضعیت کرونا هم نقطه قوت آنهاست. ضمن این که داستان سازی در آنها چابک است و نیازی به برنامه ریزی بلندمدت ندارد.

کم حجم کردن ابعاد تولید و پروژن کردن محتوای

داستان ها: نمونه ای از این دست آثار را در دهه ۷۰ به خاطر می آوریم. دوره ای که پخش تله تئاترها، هم برای مخاطب جذاب بود و هم آنان را با نمایشنامه نویسان و رمان نویسان بزرگ جهان آشنا می کرد. از قضا در این روزها، افشار تئاتری هم بسیار از کرونا آسیب دیده اند و بازگشت به تولید تله تئاترها با یک برنامه ریزی خلاقانه، بازی چند سربرد است.

روی آوردن به سری ها به جای سریال ها: سریال ها

داستان های دنباله داری هستند که برای تماشای آنها باید به صورت پیوسته از قسمت اول تا آخر را دنبال کنید در حالی که سری ها، اگرچه در یک بستر دراماتیک و با یک پیرنگ اصلی پیوند می خورند اما قسمت های مستقلی دارند. ما کمتر این دست تولیدات را به طور موفق آزموده ایم اما همیشه طرفدار و مخاطب سری هایی مانند شرلوک هلمز، پوارو و مانند آنها بوده ایم. اتفاقا سری ها هم معمولا در ژانرهای خاصی مانند همین داستان های پلیسی و جاسوسی تولید می شوند که باز هم علاوه بر این نقطه قوت که در زمان دلخواه می توان به ضبط آنها پایان داد، این مشکل را هم رفع می کنند که ژانرهای تولیدات نمایشی تلویزیون را تنوع بیشتری ببخشند.

حتی مخاطب تلویزیون هم می تواند حس کند که با شروع کرونا در روند سریال سازی تلویزیون وقفه موثری افتاده است. این اتفاق البته در شش ماهه اول سال ۹۹ بیشتر خود را نشان داد و کاهش موثر روند فیلمبرداری و تولید آثار، به سرعت در خروجی آنتن بیرون ریخت و به نظر می رسید که برای پر کردن ساعات خالی دشواری های زیادی وجود دارد. به خصوص که مخاطب برای بخشی از جدول پخش به طور سنتی انتظار می کشید تا در ساعاتی برنامه های مشخصی را ببیند. تاثیر کرونا تا جایی پیش رفت که برخی سریال ها نظیر پایتخت و زیرخاک که روی آنتن رفته بودند، حتی نتوانند داستان یک فصل خود را به سرانجام برسانند و لا جرم کرونا دامنه تاثیراتش را حتی تا ابعاد دراماتیک سریال ها هم گسترده. با عادی تر شدن زندگی همراه با کرونا، ظاهرا سریال سازی هم بیشتر به روند طبیعی خود برگشت، هرچند در این میان هنرمندان و اهالی بخش های مختلف تولید کرونا گرفتند یا متاسفانه برخی هم بر اثر آن جان باختند.

حالا سوال این است که آیا تولید سریال های تلویزیونی به روند پیشین خود باز خواهد گشت؟

فاطمه ترکاشوند
روزنامه نگار

نداشت. اما رفته رفته به سالگرد زندگی در وضعیت کرونایی رسیده ایم و حالا بیش از پیش انتظار می رود پروسه تولیدات در فرامتن هدایت شده باشد و ضمن رعایت پروتکل ها و کاهش خطرات برای عوامل تولید، سریال ها در زمان درست به پخش برسند بدون آن که ضعفی غیر قابل چشم پوشی در آنها دیده شود.

حتی این روزها دیگر می توان انتظار داشت که اصلا سریالی درباره فراز و نشیب های زندگی در یک سال با کرونا ساخته شود و بازتاب دهنده وضعیت مردم در این روزهای سخت باشد تا احساس همبستگی اجتماعی را بیشتر در مخاطبان تولید کند. کرونا بر سریال سازی در ابعاد گوناگونی تاثیر خواهد گذاشت و چیزی که موفقیت ما را تضمین می کند این است که آگاهانه و با سنجش و ارزیابی، خود خواسته دست به تغییرات و اعمال ابتکارات برای مدیریت این بحران بزنیم نه این که صبر کنیم تا اقتضات ما را مجبور به تغییرات کند.

تولیدش شده، یک مخاطب می توانست کلیت این فصل را به عنوان یک بسته کاملا مستقل و دیدنی بپذیرد اما سریال پایتخت واقعا دچار معضل شد و داستان را نیمه کاره رها کرد و از تماشاگران عذر خواست.

همین جا اولین اتفاق کلیدی در مدیریت بحران کرونا برای سریال سازی خود آگاه یا ناخود آگاه بروز کرده است. سابقه سریال سازی تلویزیونی لااقل به دهه ۵۰ میلادی بازمی گردد و تجربه هایی وجود دارد که سازندگان چطور از پس بحران ها برآمده یا اصلا بحران ها را وارد متن درام کرده اند تا به نوعی با برداشتن دیوار چهارم از پیش روی مخاطب و مشارکت دادن او در فهم بحران در متن داستان، هم از پس تولید سریال خود بر بیایند و هم مخاطب حس نکند که از چیزی محروم شده یا تولید کنندگان قادر به مدیریت وضع نبوده اند.

در هر صورت کرونا برای این صنعت واقعا یک غافلگیری بزرگ بود و شاید کسی هم در ماه های اول انتظار چندان برای مدیریت وضعیت سریال سازی

اسفند ۹۸ وقتی خبر شیوع کرونا به تبع جهان در ایران پخش شد هیچ کس چنین افقی را پیش بینی نمی کرد و همه منتظر بودند که بیماری به زودی شرش را کم کند. اما وقتی خبر توقف تولید سریال پایتخت به عنوان پربیننده ترین سریال تلویزیون، آن هم سریال مناسبی نوروز که شاید هیچ برنامه ای مهم تر از آن پیش بینی نمی شد رسید دیگر همه باورشان شد که کرونا روی تولیدات نمایشی از قبیل فیلم و سریال - چه در تلویزیون و چه در سینما - تاثیر جدی خواهد گذاشت. آینده تا میزان زیادی مبهم و تاریک بود.

برنده ها و بازنده های کرونا

«زیرخاک» که با افت جذابیت پایتخت توانسته بود جایگزین خوبی را برای مخاطبان تلویزیون فراهم کند در همان نوروز با همین مشکل مواجه شد. البته با این تفاوت که زیرخاک توانست داستان خود را تا نقطه قابل قبولی پیش ببرد و فارغ از دانستن یا ندانستن این نکته که کرونا مانع ادامه پروسه

سند فک رهن سواری چک اتوماتیک 1800J5 مدل ۱۳۹۶
رنگ سفید روغنی شماره موتور 4G93DDAG031980
شماره شاسی NAKNG7241HB137511 شماره پلاک
ایران ۴۶-۱۸۲۴۲۱ به نام پژمان روشن شالمائی
مفقود گردیده و فاقد اعتبار است.

سند کمپانی سواریس لیفان هاجک AT-X60 مدل ۱۳۹۶
رنگ سفید روغنی شماره موتور LFB4799QL170990133
شماره شاسی NAKSG4324HB141982 شماره پلاک
ایران ۳۵-۴۵۲۷۶ به نام رضا برزگر سکر آباد مفقود
گردیده و فاقد اعتبار است.

سند شش دانگ مزرعه نوکن به شماره پلاک ۱۸ اصلی
از مزارع شهر کرد چهار محال بخش ده مالکیت ثبتی به
شماره ۷۰۰۳۴ در صفحه ۳۹۸ دفتر ۴۴۴ به شماره چاپی
۰۰۰۲۳۶۹ / الف ۸۸ / ۱۶ متعلق به آقای پدرام هاشم پور
طی قولنامه قطعی که به آقای سید ایوب موسوی فروخته
شده است، مفقود گردیده و از درجه اعتبار ساقط می باشد.

برگ سیمز و کارت ماشین و کارت سوخت سواری
لیفان X6۰ اتوماتیک مدل ۱۳۹۵ رنگ سفید
روغنی شماره موتور IFb479g1150400904
شماره شاسی NAKSG4321GB137757 شماره پلاک
ایران ۴۶-۷۷۷۷۷۷ به نام مریم عباسی مفقود
گردیده و فاقد اعتبار است.